

Avanul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD

ABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Instituțiuni și bănci 150 lei
Muncitorii minieri și muncitorii agricultori 50 lei

APARE ÎN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Veniturile și cheltuețele Statului

— Cum a fost alcătuit bugetul —

Până Sâmbătă, bugetul țării va trece prin parlament căpătând, astfel, putere legală.

Cred că nu-i lipsit de interes să arătăm cum a fost alcătuit.

Veniturile statului, cari ar acoperi cheltuețile, ar fi formate din următoarele sume:

Impozite directe 4.051.000.000. Acest capital îl formează impozitele din: 1. Vămi 1.901.000.000 lei, 2. Taxele de consumație pe băuturi spirituoase și ceace a rămas dela Monopolul Alcoolului 1.627.000; Impozite indirecte: 3. Taxe pe alte articole de consumație 3.055.000.000 lei, 4. Cifra de afaceri 1.750.000 lei, 5. Spectacole 60.000.000; Taxe de timbru și impozit pe acte și fapte juridice 2.065.000.000; Câștigurile Regiilor Publice Comerciale, ale Caselor autonome și ale Direcțiilor speciale 4.068.868.822; Ministerul de finanțe 315.100.000; Ministerul de Interne 80.907.484; Justiție 57.741.000; Afacerilor Străine 40.000.000; Agricultură și Domenii 414.928.376; Ministerul Muncii, Sănătății și Ocr. Sociale 17.231.000; Ministerul de Industrie și Comerț 478.955.000; Ministerul Apărării Naționale 378.636.000; Ministerul Lucrărilor Publice și ale Comunicațiilor

69.920.000; Ministerul Instrucțiunii, Cultelor și Artelor 20.670.839.

Suma totală la venituri se ridică la 20.451.961.534 lei.

Cheltuețile au fost hotărâte astfel:

Ministerul de Instrucție, Cultelor și Artelor 4.090.000.000 lei, Ministerul de finanțe 6.841.200.000 lei, Min. de Justiție 862.000.000 lei, Ministerul de Externe 350.000.000 lei, Ministerul de Agricultură 520.000.000 lei, Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale 910.703.767 lei, Ministerul de Ind. și Comerț 160.444.650 lei, Ministerul Apărării Naționale și Aeronautica 5.294.340.640 lei, Ministerul Lucrărilor publice și al Comunicațiilor 97.000.000 lei, Președinția Cons. de miniștri 20.054.000 lei.

Fond pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare 324.218.477 lei.

Total general la cheltueli 21.251.961.534 lei.

Cheltuețele întrec veniturile proape cu un miliard lei.

Dar ministerul de finanțe intenționează să realizeze suma de un miliard, din economiile ce se vor face în urma vacanțelor de personal. Deci cheltuețile s'ar reduce la suma înscrisă la venituri.

Opriți-vă din calea pe care ați apucat-o

Trăim într-o vreme când omul s'a depărtat mai mult de Dumnezeu, rătăcind în mocirla faptelor rele.

Copiii nu mai ascultă de părinți, părinții n'au grijă ca să dea copiilor o creștere aleasă, noi între noi ne mințim, ne înșelăm și ne luptăm din răspuseri ca să ne facem rău unli altora.

A venit timpul să zicem: Ajunge.

Ajunge că perim, ajunge, țara ne vrea uniți, ajunge că neamul nostru cere strălucire în iubire, vitejie și credință.

Din morminte, mucenicii neamului ne strigă să luăm aminte că am pornit pe căi greșite. Ne strigă.

— Opriți-vă și apucați calea de înflorire a neamului și de întărire a țării.

Să ne oprim.

Opriți-vă, întoarceți-vă spre lumină, nu mai înaintați spre besna — întunerecul vieții.

Opriți-vă dela rău, apropiați-vă de taați lumina de vă formați sufletele și le scăpați din ghiara întunerecului și a răului.

Căldura cărții și lumina școlii să pătrundă, iubiți săteni în toate bordeele. Lăsați-vă inimile slobode să primească lumină.

Școala lucește strălucitoare. Nu-i pătată de veninul răutăților de tot soiul.

(Poșta Țăr.)

Un învățător

Constantin Brâncoveanu

Anul acesta se împlinesc 220 ani, dela moartea creștinului domn Constantin Brâncoveanu.

Cunoaștem cu toții împrejurările în care a fost ucis el și familia sa — de atotputernicii de atunci: Turcii.

Cu acest prilej cunoscutul poet român V. Militaru, i-a închinat o poezie — care sintetizează evenimentele dela 1714, și pe care o publicăm și noi mai jos:

*Mărire fie'n cerurile sfinte,
Martire Brâncoveanu
Al cărui sânge vin a curs fierbinte,
Ca să rămâi de-apururea creștin...*

*Bunicii spun meru a ta poveste,
La gura sobii adunați cu toții,
Și-atât de tristă povestirea este,
Că plâng și Bunicii și nepoții...*

*Prin lacrimile ce le curg ștroae,
Ei văd, în musulmanul Farigrad,
A pruncilor tăi capele bălăe
Sub sabia gemlatului cum ead...*

*Aud aeua gemetele tale
Privind cum cad feciorii-ți rând — pe rând, —
Și'n vântul iernii hohotind a jale
Te-aud pe tine cu amar plângând...*

*Dar după fiecă cocon ce cade gren,
Sub fulgerarea unei săbii lucii,
Tu ochii ți-i ridici spre Dumnezeu
Și faci cu umilință semnul crucii.*

*Și isprăvind feciorii morți să-ți numeri, —
Bunicii și nepoții, cu'nspăimânt,
Văd cașul tău cum zboară de pe umeri,
Când sufletul ți-a fost rămas ne'nfrânt...*

*Și-atunci, cu gene ude ce doar somnul
Cu-a lui aripă stă să le usuce,
Nepoții'nalță ochii lor spre Domnul
Și pentru tine fac o sfântă cruce...*

*Și-așa, din veac în veac, din gură'n gură,
Povestea ta o spun mireni și clerici, —
Sfânt mucenic ca sfinții din Scriptură,
Luminător și ctitor de biserici...*

*Și fiindcă ai suferit, fără de vină,
Pentru credința ta, atâta chin, —
Ca unii sfânt azi fie se închină,
Ingenunchind tot neamul tău creștin...*

*Căci sus, în raiul plin de mărgărite,
In care tu vei vecinici meru, —
De mult, în ale Sale cete sfinte,
Ca sfânt ales te are Dumnezeu l...*

Vasile Militaru

— La camera deputaților, Marți a avut loc o întvedere între dnii Iuliu Maniu și Dinu Brătianu. Întvedere între cei doi bărbați politici a făcut mare senzație în cercurile politice din Capitală.

— Ministerul de finanțe a pregătit un proiect de lege pe baza căruia se va face un imprumut intern.

— Parlamentul va lua vacanță la 10 Iulie.

— La Sarmisegetuza, pe ruinele vechiului anfiteatru roman, ale cărui urme se văd și azi, din inițiativa d. primministru Tătărescu, se va ridica un mare stadion național

În vederea acestui lucru s'a și dat ordine să se treacă în bugetele comunelor — sumele ce ar necesita ridicarea acestui stadion.

— Ministrul de finanțe aduce la cunoștința tuturor că numai până la 30 Iunie c. pot plăti fără majorări impozitele datorate pe primul trimestru al exarcității 1935.

— Asasinul fostului ministru de interne polonez a fost prins. El se numește Eugen A. Kileca și este student în chimie.

Cronica politică.

D. Barthou, distinsul nostru oaspe din zilele trecute, a trimis M. S. Regelui Carol al României următoarea telegramă:

În momentul de a părăsi pământul românesc, țin să exprim Majestății Voastre sentimentele celei mai respectoase gratitudini pentru toate atențiunile cu care Majestatea Voastră a binevoit să onoreze pe reprezentantul Franței.

Prietenia franco-română a primit dela Majestatea Voastră o consacrare care va mișca inima Franței. L. Barthou.

— Germania încearcă încheierea unei triple alianțe între Italia, Germania și Polonia. Scopul acestui acord este pătrunderea pacifistă a Germaniei în Polonia.

— D. Maniu va intra din nou în arena politică.

— Până Sâmbătă se vor încheia discuțiile la buget. Monitorul Oficial de Dumnică va publica bugetul semnat de Rege.

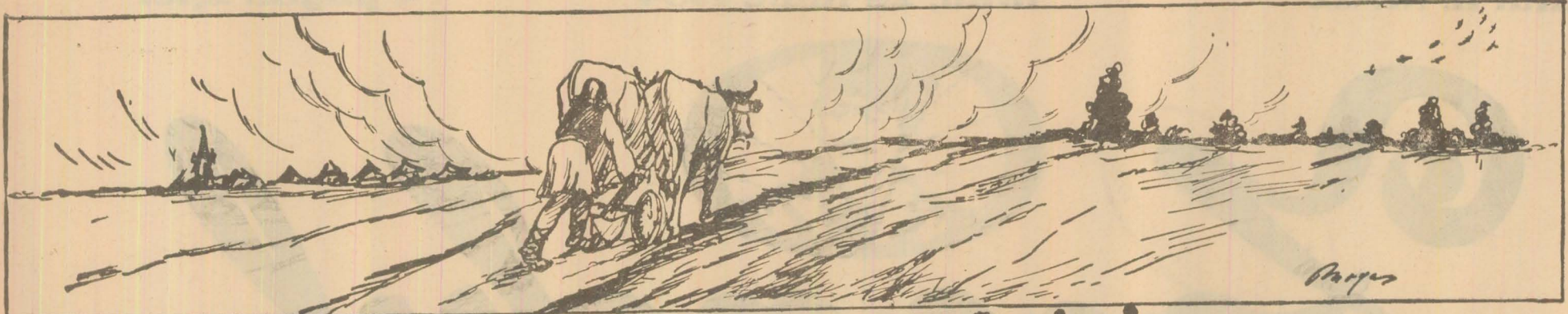
— Ministerul Instrucțiunii a aprobat, în principiu, trecerea elevilor de la gimnaziul la școlile normale (curs inferior) dacă sunt locuri vacante și dacă au media cerută de regulamentul școlilor normale.

În clasa V. normală trecere se va putea face numai în urma examenului de admitere.

— D. Alexiu David, un distins membru al Corpului didactic din județul Hunedoara, a tradus în românește, din limba Italiană, un interesant studiu despre Educația copilului în familie cunoscutului învățător american Angelo Patri.

După cum spune și d-sa prin tipărirea acestei lucrări, a făcut un lucru bun și necesar.

— În Turcia, zilele trecute, s'a oficiat la oficiul stării civile cununia a doi „tineri”. — El de 90 ani și ea de 96 ani.

— DE-ALE PLUGĂRIEI —

Dușmanii pomilor roditori

(Continuare)

7. Viermele fructelor

Este fără îndoială cel mai mare al merilor, dar atacă în același timp și perele, prunele, gutuile, nucile și caisele. Cărțile cele mai vechi pomenesc despre el. Scriitorii latini Pliniu, Caton și Columella au scris despre viermurile fructelor. Astăzi avem cărți întregi scrise de învățați despre viața lui și mijloacele cu cari ne putem scăpa de el.

Este răspândit în trei părți din lume.

Viermile fructelor iese dintr'un ou depus de un mic fluturaș de noapte lung cam de $\frac{1}{2}$ —1 cm. Aripile dinainte au o culoare surie închisă și sunt brăzdate de niște dungii negre. Mai au pe aripi un desen numit „oglinduța”, care-i făcut din dungii aurite, indoite în formă de arc.

Acești fluturași depun de 2 ori ouă pe an; în anii prielnici și de trei ori. Femeiușca așează câte 50—300 de ouă. Ea așează pe fiecare fruct numai câte un singur ou. Mai ales așează ouăle în locul unde două fructe se ating, sau unde se atinge un fruct cu o frunză. Nu toate ouăle fac viermi. Unele sunt spălate de ploii, așa se explică (se înțelege), de ce în anii ploioși sunt mai puține fructe viermănoase, decât în anii secetoși.

După 4—8 zile ies din ouă omizile. Ele rod îndată coaja mărului și pătrund înăuntru. Alci își fac o căsuță mică și năpârlesc întâia oară, apoi își sapă un sențuleț până la sămânță, unde năpârlesc a doua oară. Gaura pe care au în măr, o astupă cu grije.

După ce au ros mijlocul mărului, ele își sapă un alt canal până la margine ca se poată ieși afară. Când au ajuns vrăstnice au 12—17^m lungime și sunt de culoare roză, galbenă sau roșietică, după soiul fructului în care trăesc.

Fructele atacate se coc mai iute și la sfârșitul lunii Iulie cad la pământ. Atunci omizile ies afară, se trag sub scoarța pomilor și se prefac în păpuși.

După 20 de zile ies din ele fluturii. Acum femeiuștile așează alt rând de ouă pe merele rămase sănătoase. Dacă merele sunt de soi târziu, viermii ies din ele se ascund în coaja bătrână a pomilor și-și fac un adăpost dintr'un fol de țesătură, unde petrec peste iarna.

Dacă fructele au fost culese încă înainte de-a fi ieșit viermii din ele, atunci el se prefac în păpușe în magazia în care punem merele.

Primăvara viermișorii se prefac în păpuși. Din păpuși ies fluturii din nou.

Mijloace de combatere

1. Curățirea pomilor în timpul iernii de coaja veche, sub care stau ascunși viermii. După curățire e bine să văruiem pomii. Voi scrie altădată despre văruiul pomilor.

2. Stropirea pomilor cu zemuri arsenicale. Am scris deja despre aceste zemuri. Se vor face trei stropiri. Stropirea cea dintâi trebuie făcută îndată după ce a căzut floarea. A doua stropire se face după 7—14 zile, iar a treia cam la începutul lunii August, când merele au ajuns la cel puțin jumătate din mărimea lor obișnuită. Cheia luptei contra acestui vierme este de-a-l împedea să pătrundă în fruct.

3. Fructele ce cad pe jos, să le adunăm de grabă și să le dăm la porci, sau să facem din ele vinars (rachiu). În felul acesta nu dăm timp viermilor să iasă din fruct.

Să se așeze cel mai târziu până la 15 Iunie, niște adăposturi de momelă, la picioarele pomilor. Aceste adăposturi vin omizile, ca să se preschimbe în păpuși. Controlăm des aceste cuibare, cel puțin la 10 zile odată și

nimicim omizile și păpușile ce s'au în-cuibat acolo.

5. Să plantăm soiuri de pomi mai puțin atacate de viermele fructelor. Mărul Astraham alb este cel mai puțin atacat, iar mărul Pepin de Londra, cel mai mult.

6. Pentru soiurile foarte prețioase de meri sunt niște săculeți de hârtie subțire, prin care pătrunde lumina. Acoperim fiecare fruct cu un astfel de săculeț și-l descoperim numai cu câteva zile înainte de culegere, ca să capete culoare naturală (firească).

Lupta contra viermelui fructelor trebuie dusă an de an, căci numai așa putem scăpa de el. Fiecare pomicultor să se gândească, că sunt ani în care toate merele sunt viermănoase și că acești dușmani ai pomilor fac omenirii pagube de milioane de lei.

Prof. Martin Ioan

Strigături

*Subțire-i mândruța mea
Bate vântul și mi-o ia
Și-o aduce'n calea mea.*

*Dă Doamne să cadă grinda
Să spargă capul la mândra
Să se strice și podeala
Să frângă gâtul la ceala*

*Fetele dela Brașeu
Duhănesc și țin băgău
Iese dracu de sub răpă
Și le pune foc la pipă
Ese dracu de sub stean
Și le bagă și duhan.*

*Duhănire-aș n'am duhan
Aș ținea băgău și n'am.*

*Nu te cânta că-s subțire
Că-s al dracului din fire
Nu te uita că-s mieuț
Că-s al dracului pruncuț.*

*Bate-mă Doamne cu bâta
Nu mă bate cu urăta.*

*Nu mă bate Doamne rău
Că și eu sunt prunc de al tău.*

*Uite-o bate-o Dumnezeu
Se uită la mine rău
Parcă n'am iubit'o eu.*

Strigăte de Gheorghită Negru
și Ioan Vug.

CREDINȚE și obiceiuri chineze

Fiind azi Chinezii tare la ordinea zilei, se scrie multe de toate despre ei, și oamenii cetesc bucuroși căci sunt doritori a cunoaște mai deaproape acest popor uriaș, care face azi atâtea fiori și atâtea cheltuieli statelor europene.

Acum vom lăsa să urmeze câte-va spiciuri în credințele și obiceiurile chineze, credințe și obiceiuri adesea interesante și nu rar pline de poezie.

Între altele, Chinezii cred că D-zeu a făcut cele 7 sunete muzicale din pământ, și după credința religioasă ele sunt ascunse în pietre, mătase, arbori de diferite specii, doivleac, pielea animalelor, în orice pământ și aer. Ascultând orchestra (muzica) chineză, îți aduce aminte că instrumentele muzicale sunt făcute din toate aceste materiale, în afară de aer, și că din combinația atât de bine calculată a celor 7 dintâiu se scot sunete fermecătoare, care este ținta tuturor muzicanților chinezi.

Când o bandă de muzică cântă, toate lumea la ei crede că în sunetul muzicii aude

tonul sunetului etern al naturii, care este întrupat în diferite lucruri însuflețite și neînsuflețite de înțeleptul Părinte al omenirii.

Lucrul cel uai impunător din China e o *immormântare* pompoasă. În capul convoiului merge muzica, apoi vin însemnele de demnitate, dacă mortul a avut. După acestea vin mai mulți oameni cari duc: chipuri de animale, idoli, umbrele și panglice albe și albastre, coșuri cu mirezme; iar înaintea cosciugului sint bonzii — preoți chinezi. Pe cosciug se află un baldachin. Cosciugul este purtat de 4 sau mulți oameni.

Numai de cât după cosciug vin copiii mortului, cel mai mare înainte. El e îmbrăcat zăbranic negru și cu tristeță se sprijină într'un băț gros. Prin aceasta se arată că e zdrobit de mâhnire și că n'ar putea urma mortul fără a se sprijini.

Cei-lalți copii îmbrăcați în alb urmează pe cel dintâiu. Femeile duse în scaune cu rezemători, se bocesc și plâng aproape la fel cum jelesc pe la noi femeile pe mort. Ajunși la groapă, preoții cântă vecinica pomenire și-l îngroapă. Înaintea gropii pun o piatră mare

de marmoră albă. În mijloc se află săpat un locaș în care se pune o candelă cu două focuri. După acestea aprind o hârtie, pe care sînd desemnați: oameni, cai, îmbrăcăminte și zeci de alte lucruri. Ei își închipuiesc că aceste chipuri iau o transformare materială, înviind, și că vor fi folositoare mortului în ceruri.

Clopotul dela Peking e în adevăr cel mai mare și cel mai frumos și lucrul cel mai artistic al Chinei, propus al îndemnătăciei natale, care nu poate fi întrecut aproape nici prin produsele albității artei vestice. El cântărește 600.000 kilograme, e înalt de 5 metri și are o lărgime la gură de 11 metri și jum., iar grosimea păretului e de 30 cm. E perfecțiunea artei turnătoriei, nu are nici suflură și este în întregime scris în relief intrând sau eșind, cu milioane de litere chinezești în mărime de 2 cm. Această formă miezul rugăciunii clasice budiste.

Ei cred că atunci când marginile puternicului și puternicului clopot sună lovite de limbă, el vorbește din inimă, dulce și lung, cu teribilă voce vibratoare, care se roagă pentru Buda și cheamă cu atâtea înduioșare pe credincioși la rugăciune.

Revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan — Românii din Munții Abrudului —

(Continuare)

de: **Const. Tisu**

Organizarea mișcării

Cel mai important lucru — după începerea revoluției — care îl preocupă pe Horia era organizarea militară a țaranilor, care începu cu numirea căpitanilor.

În scopul acesta, Horia încunjurat de garda sa, cutreeră toate satele din munții Abrudului numind în fiecare comună câte un căpitan, așa că în decurs de câteva zile el avea în munți 50 căpitani.

Căpitani aceștia erau împărțiți în două clase: Căpitani numiți și jurați de cei trei căpitani: Horia Cloșca și Crișana; și căpitani aleși și jurați de popor.

Fiecare căpitan avea pe lângă dânsul și câte 2-3 caporalii, cari încă erau numiți și jurați de Horia, Cloșca și Crișan; iar alții recunoscuți de popor.

Ca semn de distincție căpitanii aveau în pălărie câte o piană; iar la brâu erau încinși cu sabie.

Amintesc aci mai jos căpitani din Zarand numiți de Crișan: Gheorghe Marcu din Criștior, Toma Birna din Vaca, Ioan Faur Tomnatec, Vasile Sgăreiu din Săliște, nepotul lui Cloșca, Ilie Dăncuț din Oci, Micula Bibartu din Blăjeni, Gheorghe Adam din Criștior, Popa Costan din Criștios, care era căpitan recunoscut de popor. — Afară de aceștia mai erau în Zarand următorii: Adam Baba, Ioan Sava, și nobilul Adam Pag, toți trei din Baia de Criș. Adam Pag în timpul revoluției se intitulă de vicecomite al Zarandului; apoi erau din Brad următorii: Ioan Golcia, Ioan Suciu, și Dănilă Todoran.

Datorințele acestor căpitani erau ca se înarmeze poporul și se execute ordinele primilor căpitani Horia, Cloșca și Crișan. — Peste poruncile acestora nu putea trece nime, și o altă poruncă mai mare nu exista, nici chiar a împăratului.

Tot pentru serviciul revoluției, Horia aveau mai mulți bucinatori cu tulinice și cornuri, pe cari îi folosia la darea de alarmă.

În Zarand Crișan formă o cavalerie constătătoare din 200 de călăreți, închise întreg Zarandul cu pichete, și introduse pasapoartele românești, așa că era a trece cineva prin Zarand sau a eși fără de a avea pasaport românesc.

Primarii vechi fură destituiți din serviciu și înlocuiți cu alții. — Tot ce lipsea țaranilor în aceste zile grele, erau armele, dar primul căpitan — Horia — se îngriji și de aceste, dând ordin tuturor fierarilor să fabrice lănci și săbii după modelul de lemn dat de dânsul.

Conducerea Transilvaniei

În timpul revoluției din 1784 în fruntea guvernului din Transilvania se afla sasu Mihail Brukenthal, născut în anul 1721 în Nochrich — o comună lângă Sibiu.

El era un om înzestrat cu multe calități bune, dar lipsit total de energie, fără spirit politic și idei de organizare. — Prin exteriorul său frumos, încă de tiner, intră în grația împărătesei Maria Terezia, care dintr'un simplu vicanotar al magistratului din Sibiu, îl făcu guvernator al Transilvaniei. — Fiind el născut și crescut între sași, nu cunoștia abuzurile nobilimii ungurești, și nici grelele suferințe ale bietului popor român. Dovadă este nerezolvarea multelor plângeri înaintate de Horia.

Împărăteasa Maria Terezia, deodată cu numirea lui de guvernator al Transilvaniei la 1777, îi puse în vedere mai multe chestiuni și în deosebi îi recomandă, ca se ia în apărare trista soartă a bietului iobag român, contra tuturor asupririlor nobililor unguri. — Atragându-i totodată atențiunea asupra respectării regulamentului urbarial despre care am vorbit mai înainte. Baronul Brukenthal însă nu luă în seama ordinele împărătesei Maria Terezia,

așa că sub guvernarea lui, soarta poporului român, ajunse într'o stare isuportabilă.

În ziua de 4 Noemvrie 1784 când baronul Brukenthal primi știrea despre rescoala din comitatul Zarandului, el în loc să caute cauza, și să domolească poporul cu cuvinte blânde, ascultându-le plângerile, și satisfăcându-le dorințele lor, trimise un curier special la comandamentul general al armatei din Transilvania, la baronul Preisz, cerând a trimite armată spre a potoli revoluția. Baronul Preisz însă fiind un om mai cu inimă, și care văzuse soarta în care și afla acest popor, nu dete ascultare cuvintelor guvernului. El știa, că iobagii români s'au resculat în contra unei clase care nu era văzute cu ochi buni la curtea imperială din Viena, știa și aceea, că revoluția era îndreptată contra sistemului feudal unguresc, pe care însuși împăratul Iosif al II-lea doria să-i vadă nimicit, și afară de aceasta el avea ordin mai înalt, să nu întreprindă nici o mișcare militară fără ordinul guvernului din Viena. — În chipul acesta baronul Preisz era între ciocan și nicovală.

Dacă pleca cu armata în contra resculăților trebuia se inpuște în ei, și în cazul acesta el era acuzat, că a împușcat supușii împăratului, a împușcat pe poporul contribuabil, pe acel popor pe ai cărui umeri zăcea povara țării; iar dacă nu pleca se întâmpla un rău și mai mare.

Totuși în încurcătura aceasta în care se afla se decise, să nu facă nici un pas până ce nu primește ordin din Viena: Până atunci pro use guvernului din Sibiu, să repare gramurile așa ca să fie comunicabile, și să se îngrijească de întreținerea armatei.

În ziua de 5 Noemvrie 1783 baronul Brukenthal, văzând, că situația se agravează, ceru din nou intervenția armatei, amenințând că în caz contrar va proclama starea de asediu și va da ordin nobililor să se ridice contra resculăților.

Baronul Preisz prevăzu urmările periculoase ale acestui plan, din care cauză trimise o parte din trupele sale către teatrul revoluției, însă le dete ordin să nu înceapă nici o acțiune militară în contra țaranilor români. Astfel armata ajungând la locul destinat, sta și privia cum se formau cetele resculăților, și cum distrugeau curțile nobililor, zicând că și așa peste câteva zile Românii vor fi stăpâni în Transilvania.

În aceste împrejurări curajul țaranilor începu se crească, iar cuvintele lui Horia, că armata nu se va opune se păreau a fi adevărate.

Văzând guvernul din Sibiu, că baronul Preisz nu întreprinde nici o mișcare respective acțiune militară, în contra resculăților, recurse la un alt mijloc, trimițând patente, și punând premii mari pe prinderea capilor revoluției, amenințând, că primarii din fiecare sat împreună cu trei locuitori vor fi omoriți și trimițind pe episcopi și preoți ca se domoliască poporul revoltat.

(Va urma)

Franța și Mica Înțelegere

Istoria se repetă, în ciuda tuturor sforțărilor de a o evita, se repetă cu acea obrăznicie care te face adesea să-ți eși din fire. Și spun toate acestea pentru că — deși repetiția nu s'a produs încă — sunt suficiente imperative de natură a o dovedi. Franța revine treptat pe calea politiceii ei tradiționale, care i-a adus atâtea succese în trecut și care îi rezervă surprize plăcute pentru viitor. Asigurând un timp destul de îndelungat la gloria efemeră de a asigura pace pe continent, Franța s'a văzut nevoită a căuta o întărire a raporturilor ei cu Germania și Anglia. Experiența cu Germania însă se prezintă sub un aspect cât se poate de sumbru. Deoparte înarmările ascunse ale vecinei, de alta bombe revizioniste ale ducelui sunt de natură a arunca Franța pe drumul spinos al aventurii. Însă desigur că la timp au fost create acele corective capabile de a salva atât situația critică a Franței cât și ideea de pace, pentru un anumit timp cel puțin.

Mica Înțelegere apare ca o federație demnă să joace un rol nu numai în basinal dunărean, în Balcani, dar și în toată Europa.

Cât timp Ungaria nu a fost o unealtă în mâinile ducelui, Mica Înțelegere avea un rost aparte și eficace în tot Sud-Estul european.

Orizonturile ei, în urma atâtor evenimente externe s'a lărgit. Eforturile Franței de a asigura pacea, cu riscul atâtor abdicări, s'au lovit de eforturi egale și contrarii. Dacă republica s'a văzut înșelată în aspirațiile ei, aceasta dovedește că odată și odată — *on revient toujours* — va apuca pe drumul înțelegerilor firești. Și de aceea reluarea politiceii tradiționale de față de micile puteri, noi am salutat-o cu tot entuziasmul. Altfel, politica imperialismelor profesate de unele state cu tendințe de expansiune teritorială și politică, ar avea toți sorții unei izbâanzi sigure. O mai bună înțelegere a Franței, o mai sinceră colaborare cu ea, iată ce ar putea să învioreze atmosfera din ce în ce mai confuză a Europei Centrale. Iar asalturile germane și italiene la siguranța păcii ar deveni o simplă flagnetărie de ocazie, pentru perpetuarea unui mit a cărui dispariție este astăzi o necesitate și politică dar și morală.

(din Ardealul liber)

P. N. P.

Din activitatea căminului cultural „JIUL“.

Material didactic pt. școlile din jud. nostru

Căminul cultural „Jiul“ desvoltă în țara noastră o activitate laudabilă. După înființarea căminului cultural „Vața de jos“ dl. Locot. medic Lupulescu conducătorul căm. cult. „Jiul“ (cu filialele în diferite județe, a binevoit să expedieze prin d. inv. I. Tudor un neobosit dascăl, material didactic intuitiv, la școalele jos notate; care material se află depozitat până în prezent la căminul cult. Vața de jos, și se poate ridica în orice zi de dnii inv. sau delegații com. școl. respective (dela școala prim. din Vața). Astfel pentru fiecare, dintre aceste școli s'au preluat dela Casa școalelor și a corp. didactic următoarele.

- 1 hartă plani glob.
- 2 tablou religioase.
- 1 tablou Avram Iancu
- 1 tablou istoric
- 17 tablouri Șt. naturale.

Școalele:

Chimidia, Peștenița, Boiul de sus Nandru, Uroiul, Negolu, Preveleni, Bârcea mică, Ruși, Bejan, Săliștioară, Govădia, Blăjeni, — sat — plai, Telu, Strâmba, Brănișca, Bicău, Câmpuri-surdac, Curpeni-Hațeg, și Mesteacăn.

Materialul neridicat până la 10 Iulie c. se va depozita la Rev. șc. Deva de unde se va putea ridica începând cu această dată.

Cred că sunt în asentimentul cetățenilor de bine să exprim pe această cale, cele mai sincere mulțumiri dlui Locot. medic Lupulescu și d. Tudor pentru interesul și oboseala ce au depus în ogorul și folosul educ. naționale și școlare.

Adresele de confirmarea materialului împreună cu inventarul se vor înainta căm. cult. Vața de jos, de unde în bloc se vor înainta dlui Loc. medic Lupulescu la Căm. cult. Jiul.

secretarul căm. cult. Vața de jos
Ion Blăgăilă

Băile Vața de jos

Băile Vața de jos sunt situate în comuna cu același nume, județul Hunedoara, în direcțiunea N., la 16 Km. de orașelul Brad.

Stațiunea balneară este inconjura de munți, cu o vegetație abundentă, ceea ce face ca să fie adăpostită de vânturi.

Băile Vața de jos sunt legate prin linie ferată: prin gara Vața de jos și stațiunile Arad și Brad.

Viața liniștită, efțină, aerul de munte rece și binefăcător, fac ca, în fiecare an, să aducă vizitatori mulți, dornici de repaus și reconfortare.

Băile dela Vața se recomandă

pentru diferitele manifestări reumatice, boale de piele, boale nervoase, etc.

Apa sulfurată e caldă, limpede, puțin verzue, gustul sărat-amar, miros de ouă clocite; fiind agitată degajază Hidrogen sulfurat.

Durata sezonului, este dela 15 Mai, la 1 Oct. Medic dirigenți al stațiunii este d. dr. S. Rîșcuța.

Excursiuni se pot face: la Brad-Gurabarza (șteampurile soc. de exp. aur. „Mica“ — cea mai mare instalație din Europa,) la Tebea (mormântul lui Avram-Iancu și Goronul lui Horia), la „Grotă” dela Prihodiște, la Baia de Criș, etc. G. C.

Casa corpului Didactic acordă mari credite pentru cărți didactice la sale

Se aduce la cunoștința d-lor învățători din întreaga țară că, pe temeiul unei convenții încheiată cu Asociația Editorilor Români vom acorda — pentru o cât mai bună și mai lesnicioasă răspândire a manualului didactic de care suferă mai cu osebire școala sătească, — un împrumut excepțional în urma cererii învățătorului care va indica suma dorită.

Dăm mai jos lămuririle necesare în vederea acestei aprovizionări posibile grație susmenționatei convenții:

1. Acest bon se cere prin poștă direct de către domni învățători Casei de Economie, Credit și Ajutor a Corpului Didactic indicând suma solicitată.

2. Odată cererea aprobată, bonul va fi trimis direct prin poștă solicitatorului.

3. Învățătorul va putea cumpăra cu acest bon la orice librărie din țară pentru elevii clasei sale cărți și rechizite școlare în valoarea corespunzătoare sumei înscrisă în bon.

4. Librarul va primi în locul sumei în numerar acest bon.

5. Cu acest bon nu se pot cumpăra decât exclusiv cărți și rechizite școlare.

6. Acest bon e individual, — el nu e transmisibil, nici negociabil.

Totodată se face cunoscut celor interesați că cererile pot fi ndesate începând de azi, Casei de Economie, Credit și Ajutor a Corpului Didactic.

Serbare școlară

În ziua de 16 Iunie c., școala de copii mici din Aninoasa-Hunedoara, de sub conducerea sârguincioasei conducătoare Maria Popa, a dat o frumoasă serbare școlară, cu micuți copilași. — Reușita serbării, au întrecut toate așteptările publicului.

S'a jucat „Albă ca zăpada piesă în trei acte, copii, s'au achitat cu prisosință de rolurile cari le-au avut. — Decorul a fost cu gust întocmit.

Părintele Fanu, a ținut între puncte o frumoasă conferință religioasă, care a avut efect moral nesăgăduit.

Domnișoara inv., a înțeles însemnătatea armoniei ce trebuie să existe între apostolul cărții și între al bisericii, călăuzită fiind de maxima „nimic fără Dumnezeu“.

A fost cea mai frumoasă serbare ce s'a dat în comuna noastră. Aducem vii mulțumiri Domnișoarei învățătoare care-și înțelege menirea și o rugăm ca și pe mai departe, să ne facă parte de astfel de reînvieri sufletești. Asistent.

Știri din Zarand

În lunile Iulie și August gazeta „Zarandul“ va apărea numai la 1 și 15 ale fiecărei luni. Dela 1 Sep. își va relua mersul normal.

— Duminica trecută a fost instalat preot în comuna Dupăpiatră — de d. protopop Andrei, tânărul slujitor al altarului... Morar Avram.

— Un grup de 30 ofițeri, elevi ai școlii de războiu, a cantonat la Vârful Vulcan pentru a face aplicațiuni practice.

Poșta redacției

Asistent — Aninoasa.

După cum vedeți v'am satisfăcut, în parte.

Cauza?. Clișeile trebuiesc lucrate la zincografie la București și costă mult. Dacă credeți că ați putea suporta d-voastră cheltuzele — aproximativ 220 lei, — vă stăm la dispoziție.

Altfel, regrete. Suntem săraci. Mulțumim pentru abonament.

Atențiune!

Avem mulți abonați cari nu ne-au achitat abonamentul pe anul trecut.

Așteptăm încă o săptămână. Dacă, totuși, nu-și vor aminti încă de noi, le vom face o surpriză, dar de sigur neplăcută, în numărul viitor.

Protejarea muncii naționale

La Senat s'a depus proiectul de lege pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderile de tot felul.

În virtutea acestui proiect, industriile miniere, comerciale, bancare și întreprinderile de tot felul funcționând în România, sunt obligate să aibă personal românesc în proporție de cel puțin 80% în fiecare din categoriile de personal ce utilizează și cel puțin 50% din membrii consiliului de administrație, comitetelor de direcție și al cenzorilor.

Președintele consiliului de administrație va fi român.

Industriile cari s'ar înființa după promulgarea legii și cari ar avea nevoie, vremelnic, de o proporție mai ridicată de personal străin, va putea obține, pe baza unui jurnal al consiliului de miniștri, un termen de 2 ani, înaintea cărui, proporția personalului român să satisfacă personalul de mai sus.

În interesul siguranței statului și pentru categoriile de industrie sau alte întreprinderi cari au legătură cu apărarea națională, încadrarea întregului personal străin și român din întreprinderi, va trebui să fie autorizată de ministerul industriei, după propunerile ce se vor face de o comisiune compusă din câte un delegat al președinției consiliului, al ministerului industriei, muncii M. S. M.

Contractele de angajare de personal cu dată certă, încheiate înainte de promulgarea prezentei legi, vor fi considerate valabile, însă numai pentru durata obligatorie prevăzută în acele contracte și în nici un caz pentru mai mult de doi ani dela promulgarea legii de față.

Noile angajări de personal ce se vor face de aceste întreprinderi, după publicarea acestei legi devin definitive numai după obținerea autorizării de încadrare.

Fiecare întreprindere este obligată ca, la sfârșitul fiecărui an și cel mult până la 1 Februarie, să trimită ministrului industriei un tablou, care va cuprinde nominal întregul personal străin și român ce utilizează cu indicarea funcției ce îndeplinește și remunerației ce primește.

Întreprinderilor cari vor contraveni acestor dispozițiuni li se vor aplica sancțiuni variind între avertisment și închiderea întreprinderii, după gravitatea vinei.

Sancțiunea închiderii întreprinderii este definitivă și nu va putea fi ridicată sub nici o formă.

Toate întreprinderile sunt obligate a pune la dispoziția ministerului industriei, toate actele necesare pentru controlul aplicării legii. din „Universal“

Știri sportive

C. S. Ponorul (Vața) C. S. Vașcău (Bihor) 7:0 (4:0)

Duminecă 17 VI. c. între C. S. „Ponorul“ și C. S. „Vașcău“ Bihor s'a disputat un match interesant, pe arena de football din Vașcău.

Până la Vașcău, drum de 5 ore — 60—70 km., jucătorii și însoțitorii echipei Ponorului, — au putut vedea una dintre cele mai frumoase părți ale țării noastre, o adevărată panoramă naturală. Căci drumul Vașcăului duce printr'o regimă pitorească și încântătoare...

Ajunși la Crișul Negru, jucătorii Crișului Alb, au desfășurat un joc frumos, procurând plăcere publicului f. numeros, care în ploaie torențială, a urmărit cu atenție jocul, nesinchisindu-se nimeni de ploaie.

Jucătorii ambelor echipe au jucat elegant și fin. În tot decursul jocului nu s'a observat nici o tendință de brutalitate. S'au depus mari eforturi din partea echipei Vașcăului, însă toate au rămas în fiasco, în fața tehnicii și armoniei perfecte, ce a caracterizat echipa „Ponorul“-ui.

Cu formația de Duminică dela Vașcău, „Ponorul“ poate sta, față'n față cu oricare echipă de sportul football.

De altfel făcând abstracție de echipele centrale a județului Bihor, adică cele din Orașea Mare, echipa Vașcăului este una dintre cele mai binevăzute din județ.

Cum zic, dacă timpul era favorabil, desigur scorul era mult mai mare. Dar noroiul și băltoacele precum și pârăile ce curgeau în lung și'n lat pe teren, au provocat jucătorilor multe eșecuri și mai ales „băi de nămol“ (căzături). Cu toate acestea rezultatul aprecabil de 7:0 în favoare Vătenilor, arată vigoarea și priceperea în joc, a acestor jucătorii footballiști.

Ion Blăgăliță

Dela „Societatea Academică a Studenților Universitari Hunedoreni din Cluj“.

În urma reorganizării interne a societății, prin redactarea unui nou statut și regulament, dl. Drd. Victor Crișan președintele soc., împreună cu întreg comitetul, a demisionat pentru a se alege un nou comitet executiv în conformitate cu noile dispozițiuni statutare.

Astfel în Adunarea Generală a soc. din 16 Maiu a. c. s'a ales noul comitet și anume:

Președinte: Drd. Victor Crișan
Vice-președinte Drd. Ioan Furdul
Secretar general Vasile Macra
Bibliotecar Valer Bârcean
Cassier Cantemir Tîrică
Controlor Ivan Popoviciu
Membrii în comitet I. Drd. Emil Sedan
II. Traian Ștef.

Secretari: șed. com. Octavian Păcuraru șed. plen. Gheorgae Cigăreanu.

Preș. com. art.-lit. Petre Cimponeriu.

Tot în această ședință au fost aleși următorii d-ni în comisia artistică-literară:

Aurel Doroga, Eugen Chinda, Ioan N. Codrian, Liviu-Dominic Rațiu, Ioan Cioara și Valer Crișan.

Noul comitet executiv a fost ratificat de către Onor. Rectorat al Universității din Cluj.

◆◆◆◆◆

— Societatea Academică a Studenților Universitari Hunedoreni din Cluj, organizează în cursul lunii Iulie a. c. un turneu artistic cultural în localitățile principale ale județului Hunedoara cu piesa „Unchiul din provincie“ (comedie bufon muzicală în 5 tablouri) în localizarea dlui Vintilă Rădulescu, prim regizor al Teatrului Național din Cluj.

INTINERARIU.

La data de 13 VII. Gura Barza, 14 Brad, 15 Deva, 17 Ilia. 18 Hunedoara, 19 Simeria, 20 Geoagiu-Băi, 21 Hațeg, 22 Petroșeni, 24 Lupeni, 25 Lonea.